

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 12
The 12th STOU National Research Conference

ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้ารับการอบรมตามโครงการส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกร

อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง

Factors Affecting the Attendance Training According to the Agricultural Extension Project of
Farmers in Kuan Kanun District, Phatthalung Province

พนารัตน์ ชาญณรงค์ (Phanarat Channarong)¹ เฉลิมศักดิ์ ตุ่มหิรัญ (Chalemsak Toomhirun)²

พลสรานู สราญรัมย์ (Ponsaran Saranrom)³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ลักษณะทั่วไปและการเข้ารับการอบรมด้านส่งเสริมการเกษตร 2) ปัจจัยที่เกี่ยวกับการเข้าอบรมด้านส่งเสริมการเกษตร 3) ปัญหาและข้อเสนอแนะในการเข้ารับการอบรมด้านส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกร 4) การได้รับและความต้องการการอบรมด้านส่งเสริมการเกษตร และ 5) วิเคราะห์แนวทางการส่งเสริมการเข้ารับการอบรมด้านส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกร ประชากรที่ศึกษา คือ เกษตรกรที่เข้ารับการอบรมในโครงการที่กรมส่งเสริมการเกษตรจัดขึ้นโดยสำนักงานเกษตรอำเภอควนขนุน ปี 2564 จำนวน 304 ราย กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน่ ที่ระดับความคลาดเคลื่อน 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 173 ราย สุ่มตัวอย่างแบบง่าย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ความถี่ ร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที วิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) เกษตรกรที่เข้ารับการอบรมส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 58.92 ปี จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กรเกษตรกร มีประสบการณ์ทำการเกษตรเฉลี่ย 25.02 ปี มีจำนวนแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 2.42 คน มีพื้นที่ถือครองทำการเกษตรเฉลี่ย 15.41 ไร่ รายได้ในภาคการเกษตรเฉลี่ย 188,277.46 บาท/ปี มีวัตถุประสงค์การเข้าอบรมเพื่อเพิ่มความรู้ ทักษะ และปรับทัศนคติในการทำการเกษตร 2) ปัจจัยที่เกี่ยวกับการเข้าอบรมด้านส่งเสริมการเกษตรภาพรวมอยู่ในระดับมาก ปัจจัยภายในที่มีความสำคัญในระดับมากที่สุด ได้แก่ ความสนใจโครงการ ความต้องการพัฒนาความรู้ และทักษะ ความจำเป็นในการประกอบอาชีพ ความสำเร็จ ความคาดหวังการสนับสนุนปัจจัยการผลิต พื้นฐานความรู้เดิม และความมั่นคงในชีวิต และปัจจัยภายนอกที่มีความสำคัญในระดับมากที่สุด ด้านการจัดอบรม 3) เกษตรกรพบปัญหาด้านประชาสัมพันธ์การจัดอบรม โดยมีข้อเสนอแนะคือ ควรเพิ่มช่องทางในการประชาสัมพันธ์ 4) เกษตรกรได้รับความรู้และความต้องการความรู้ด้านส่งเสริมการเกษตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และ 5) แนวทางส่งเสริมการเข้ารับการอบรมคือ จัดอบรมให้ตรงกับความต้องการของเกษตรกร และมีการประชาสัมพันธ์การจัดอบรมให้ทั่วถึง

คำสำคัญ ปัจจัยการเข้ารับการอบรม การอบรม การส่งเสริมการเกษตร เกษตรกรอำเภอควนขนุน

¹ นักศึกษาหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช e-mail Panarat2329@gmail.com

² รองศาสตราจารย์ ดร. ประจักษ์สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช artoom@hotmail.com

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจักษ์สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช Ponsaran.sar@stou.ac.th

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 12
The 12th STOU National Research Conference

Abstract

The purposes of this research were to study 1) general characteristics and the attendance to the agricultural extension training 2) factors relating to the training on agricultural extension 3) problems and suggestions in the attendance of training on agricultural extension 4) the receiving and need for training regarding agricultural extension and 5) the analysis of extension guidelines in attending the training on agricultural extension. The population of this study was 304 farmers who attended the training in the project at the department of agricultural extension organized at Kuan Kanun district agricultural extension office in 2021. The sample size of 173 people was determined by using Taro Yamane formula with the error value of 0.05 and simple random sampling method. The data were analyzed by using computer program package. Statistics used were such as frequency distribution, percentage, minimum value, maximum value, mean, standard deviation, T-test, correlation analysis, multiple regression analysis, and content analysis. The results of the research found out that 1) most of the farmers who attended the training were male with the average age of 58.92 years old, completed higher secondary education, were members of agricultural group/institution, and had the average agricultural experience of 25.02 years. The average labor in the household was 2.42 people, the average agricultural ownership area was 15.41 Rai, the average income from the agricultural sector was 188,277.46 Baht/year, the objective for attending the training to increase knowledge, skill, and attitude in the agricultural work. They had the experience in attending the trainings. 2) Factors relating the attendance of training regarding the agricultural extension, overall, at the high level. The most important internal factors are project interest, The need to develop knowledge and skills, career necessity, success, inputs support expectations, basic knowledge and stability in life. The most important external factors are Training. 3) Farmers faced with the problem regarding the promotion of the training with suggestion that there should be the increase in the promotional channel. 4) knowledge received and needed of knowledge significantly different at 0.05. 5) Extension guideline in agricultural extension training attendance was to organize the training that match up with the needs of the farmers and to largely promote the training.

Keywords: Factor in training attendance, Training, Agricultural extension, Farmers in Kuan Kanun district

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 12 The 12th STOU National Research Conference

บทนำ

ปัจจุบันการฝึกอบรมกำลังตื่นตัวเป็นอันมาก อีกทั้งได้รับความสนใจและกำลังเป็นที่นิยมกันอย่างแพร่หลายในหน่วยงาน องค์กรต่างๆทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งเป็นการมุ่งเน้นการเพิ่มทั้งคุณภาพและประสิทธิภาพของทรัพยากรบุคคล โดยถือว่า การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นการลงทุนที่คุ้มค่ากับการพัฒนาความมั่นคงในอนาคต การพัฒนาด้านการเกษตรก็เช่นกัน เนื่องจากเกษตรกรรมเป็นอาชีพพื้นฐานของคนในสังคมไทย ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศประกอบอาชีพทางการเกษตร จึงจำเป็นต้องเพิ่มพูนองค์ความรู้เพื่อเตรียมพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เกิดขึ้นตลอดเวลา

หน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบงานส่งเสริมการเกษตรโดยตรง ซึ่งมีบุคลากรที่ทำหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร โดยเฉพาะ และเป็นหน่วยงานหลักที่มีบทบาทด้านการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร คือ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยเฉพาะกรมส่งเสริมการเกษตรซึ่งมีภารกิจด้านการพัฒนาการเกษตรและบุคลากรทางการเกษตร (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2560) ซึ่งหนึ่งในวิธีการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร คือ การอบรมถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตร เพื่อให้เกษตรกรมีอาชีพและรายได้ที่มั่นคง มีคุณภาพชีวิตที่ดีและพึ่งพาตัวเองได้อย่างยั่งยืน การส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรจึงมีบทบาทสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเกษตรกรมาก เป็นพื้นฐานสำคัญเบื้องต้นของการพัฒนาความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมของชาติ ซึ่งการปรับตัวของเกษตรกร เพื่อพัฒนาความรู้ของตนเอง ต้องมาจากการเข้ารับการอบรมความรู้ทางวิชาการที่เกี่ยวข้องภาคการเกษตร และได้นำมาประยุกต์กับภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการเพิ่มขีดความสามารถและศักยภาพของเกษตรกรต่อไป

จากสถานการณ์ที่ผ่านมา สำนักงานเกษตรอำเภอควนขนุนพบว่า การจัดอบรม ถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาการส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่พบว่าเกษตรกรยังไม่ได้ให้ความสำคัญกับการเข้ารับการอบรมเท่าที่ควร เกษตรกรที่เข้ารับการอบรมส่วนใหญ่เป็นคนเดิมๆ ทำให้การกระจายความรู้ การพัฒนาไม่ทั่วถึง คนที่ไม่ได้รับการอบรมจึงยังใช้ชีวิตแบบเดิมๆที่ไม่มีการพัฒนา ทำให้งานส่งเสริมการเกษตรไม่ประสบความสำเร็จในด้านการพัฒนา พื้นที่อำเภอควนขนุน เป็นอีกพื้นที่หนึ่งที่มีประชากรประกอบอาชีพภาคการเกษตรเป็นส่วนใหญ่(สำนักงานเกษตรอำเภอควนขนุน, 2564) และเกษตรกรส่วนใหญ่ยังคงใช้ชีวิตแบบดั้งเดิม ยังคงขาดความรู้ความเข้าใจทางด้านวิชาการในภาคการเกษตร และยังเข้าไม่ถึงเทคโนโลยีทางการเกษตรอีกหลายอย่าง

จากเหตุผลข้างต้นนับว่าเป็นปัญหาที่สำคัญต่องานด้านการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร ซึ่งการอบรมหรือการถ่ายทอดความรู้เป็นหัวใจหลักในการสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อการเปลี่ยนแปลงที่ทำให้เกิดการพัฒนาดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการทราบถึงปัจจัยที่มีผลการเข้ารับการอบรมของเกษตรกร เพื่อนำไปใช้ประโยชน์เป็นข้อมูลให้แก่เจ้าหน้าที่ที่ทำงานในระบบส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร นำไปใช้เป็นแนวทางในวางแผนการจัดการอบรม และพัฒนางานด้านส่งเสริมการเกษตรให้เหมาะสมกับความต้องการของเกษตรกรต่อไป

วัตถุประสงค์

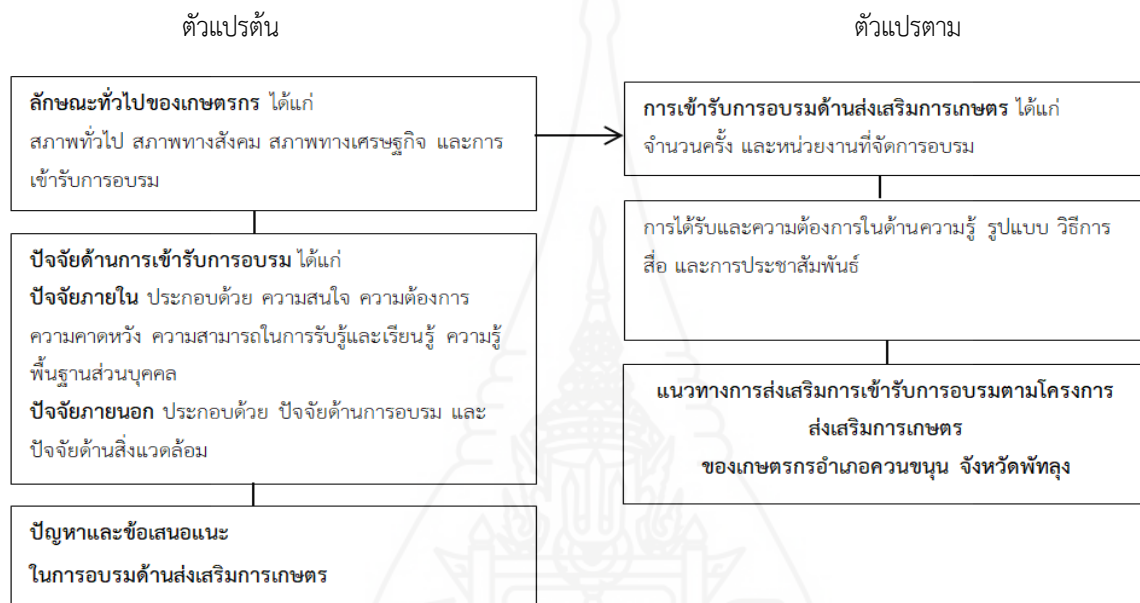
1. เพื่อศึกษาลักษณะทั่วไปและการเข้ารับการอบรมด้านส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวกับการเข้าอบรมด้านส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกร
3. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการเข้ารับการอบรมด้านส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกร
4. เพื่อศึกษาการรับรู้และความต้องการการอบรมด้านส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกร
5. เพื่อวิเคราะห์แนวทางการส่งเสริมการเข้ารับการอบรมด้านส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกร

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 12
The 12th STOU National Research Conference

กรอบแนวคิด

การวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้ารับการอบรมตามโครงการส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกรอำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง สามารถเขียนเป็นแนวคิดการวิจัยได้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนแรงงานในครัวเรือน ประสบการณ์ทำการเกษตร รายได้ของครัวเรือน รายได้จากภาคการเกษตร รายจ่ายของครัวเรือน รายจ่ายในภาคการเกษตร พื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด พื้นที่ถือครองทำการเกษตร และประสบการณ์การเข้าอบรมทางการเกษตร มีอย่างน้อย 1 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเข้ารับการอบรมด้านส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกร

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ เกษตรกรที่เข้ารับการอบรมในโครงการที่กรมส่งเสริมการเกษตรจัดขึ้นโดยสำนักงานเกษตรอำเภอควนขนุน ปีงบประมาณ 2564 จำนวน 304 ราย กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร Taro Yamane ระดับความคลาดเคลื่อน 0.05 ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 173 ราย ใช้วิธีการสุ่มแบบง่ายโดยการสุ่มตามสัดส่วนของประชากรที่เข้าร่วมอบรมในโครงการที่จัดขึ้น เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 4 ตอน ตอนที่ 1 ลักษณะทั่วไปและการเข้ารับการอบรมด้านส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกร ตอนที่ 2 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเข้ารับการอบรมด้านส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกร ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการเข้ารับการอบรมด้านส่งเสริมการเกษตร

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 12

The 12th STOU National Research Conference

เกษตรกรของเกษตรกร ตอนที่ 4 การได้รับและความต้องการการอบรมด้านส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกร วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โดยสถิติพรรณนาและสถิติอ้างอิง ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัย

1. ลักษณะทั่วไปและการเข้าอบรมของเกษตรกร พบว่า

1.1 สภาพทั่วไป สภาพสังคมและเศรษฐกิจ พบว่าเกษตรกรร้อยละ 53.8 เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 58.92 ปี มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 37.0 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 3.42 คน มีการขึ้นทะเบียนเกษตรกรทั้งหมด ร้อยละ 94.8 เป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กรเกษตรกร มีประสบการณ์ทำการเกษตรเฉลี่ย 25.02 ปี ส่วนใหญ่ไม่มีตำแหน่งทางสังคม ร้อยละ 76.9 ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก มีจำนวนแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 2.42 คน มีพื้นที่ถือครองทำการเกษตรเฉลี่ย 15.41 ไร่ รายได้ในภาคการเกษตรเฉลี่ย 188,277.46 บาท/ปี ลักษณะการทำการเกษตรส่วนใหญ่เป็นยางพารา รองลงมาเป็นข้าว ไม้ผล ปศุสัตว์ พืชผัก ปาล์มน้ำมัน ตามลำดับ

1.2 การเข้าอบรมด้านส่งเสริมการเกษตร พบว่า เกษตรกรร้อยละ 76.9 ทราบข่าวสารการจัดอบรมจากผู้นำชุมชน และรองลงมาจากกรม/เกษตรกรผู้นำ ร้อยละ 61.3 มีการพิจารณาและกลั่นกรองถึงความจำเป็นก่อนเข้าอบรม โดยร้อยละ 94.2 มีวัตถุประสงค์การอบรมเพื่อเพิ่มความรู้ ทักษะ และทัศนคติในการทำการเกษตร มีประสบการณ์การเข้าอบรมทางการเกษตรสูงสุดจากกรมส่งเสริมการเกษตร สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เฉลี่ย 5.38 ครั้ง

2. ปัจจัยด้านการเข้าอบรมด้านส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกร พบว่าเกษตรกรมีการให้ความสำคัญระดับมากทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก โดยเมื่อพิจารณารายปัจจัย พบว่า ปัจจัยภายในที่เกษตรกรให้ความสำคัญระดับมากที่สุด ได้แก่ ความสนใจโครงการหรือหลักสูตร ความต้องการพัฒนาความรู้และทักษะ ความจำเป็นในการประกอบอาชีพ ความต้องการความสำเร็จ ความคาดหวังการสนับสนุนปัจจัยการผลิต พื้นความรู้และความสามารถเดิม ความคาดหวังความรู้เพื่อความมั่นคงในชีวิต รองลงมาระดับมาก ได้แก่ ความต้องการความรู้ไปสร้างอาชีพและรายได้ ความต้องการความสัมพันธ์ที่ดีกับหน่วยงาน และความต้องการโอกาสและเป็นที่ยอมรับในสังคม ในส่วนของปัจจัยภายนอกแบ่งออกเป็นปัจจัยด้านการจัดอบรม และปัจจัยแวดล้อม พบว่าเกษตรกรมีการให้ความสำคัญระดับมาก เกษตรกรให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านการจัดอบรมในระดับมากที่สุด โดยมีการให้ความสำคัญระดับมากที่สุด ได้แก่ โครงการหรือหลักสูตรที่จัดอบรม ช่องทางและสื่อประชาสัมพันธ์การจัดอบรม การบริการระหว่าง การอบรม ระยะเวลาในการฝึกอบรมสถานที่ในการจัดฝึกอบรม และการติดตามหลังการอบรม รองลงมาระดับมาก คือ รูปแบบและวิธีจัดอบรม และปัจจัยแวดล้อมภาพรวมเกษตรกรให้ความสำคัญในระดับมาก โดยประเด็นที่ให้ความสำคัญในระดับมากที่สุด คือ เจ้าหน้าที่ รองลงมาระดับมาก ได้แก่ ผู้นำชุมชน ครอบครัวและกลุ่มเพื่อนและสังคม ดังตารางที่ 1 – 2

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 12
The 12th STOU National Research Conference

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับการเข้าอบรมด้าน ส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกร

n = 173

ปัจจัยภายใน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความสำคัญ
1) ความสนใจโครงการหรือหลักสูตร	4.94	0.234	มากที่สุด
2) ความต้องการพัฒนาความรู้และทักษะ	4.93	0.255	มากที่สุด
3) ความจำเป็นในการประกอบอาชีพ	4.92	0.305	มากที่สุด
4) ความต้องการความสำเร็จ	4.88	0.355	มากที่สุด
5) ความคาดหวังการสนับสนุนปัจจัยการผลิต	4.88	0.443	มากที่สุด
6) พื้นความรู้และความสามารถเดิม	4.50	0.712	มากที่สุด
7) ความคาดหวังความรู้เพื่อความมั่นคงในชีวิต	4.47	0.906	มากที่สุด
8) ความต้องการความรู้ไปสร้างอาชีพและรายได้	4.12	1.063	มาก
9) ความต้องการความสัมพันธ์ที่ดีกับหน่วยงาน	3.72	0.659	มาก
10) ความต้องการโอกาส และเป็นที่ยอมรับในสังคม	3.55	1.064	มาก
11) ความต้องการสังคม เพื่อน เครือข่าย	2.76	0.625	ปานกลาง
12) ความคาดหวังไปประกาศนียบัตร	2.49	0.962	น้อย
รวม	4.19	0.341	มาก

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 12
The 12th STOU National Research Conference

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการเข้ารับการอบรมด้านส่งเสริม
การเกษตรของเกษตรกร

n = 173

ปัจจัยภายนอก	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความสำคัญ
1. ปัจจัยด้านการจัดอบรม	4.22	0.492	มากที่สุด
1) โครงการหรือหลักสูตรที่จัดอบรม	4.97	0.168	มากที่สุด
2) ช่องทางและสื่อประชาสัมพันธ์การจัดอบรม	4.76	0.577	มากที่สุด
3) สถานที่ในการจัดฝึกอบรม	4.39	0.968	มากที่สุด
4) การบริการระหว่างการอบรม	4.54	0.711	มากที่สุด
5) ระยะเวลาในการจัดอบรม	4.43	0.903	มากที่สุด
6) การติดตามหลังการอบรม	4.33	1.057	มากที่สุด
7) รูปแบบและวิธีจัดอบรม	3.97	1.219	มาก
8) วิทยากรในการฝึกอบรม	3.36	0.977	ปานกลาง
9) อุปกรณ์และเครื่องมือประกอบการอบรม	3.14	1.228	ปานกลาง
2. ปัจจัยแวดล้อม	4.12	0.536	มาก
10) เจ้าหน้าที่	4.51	0.811	มากที่สุด
11) ผู้นำชุมชน	4.08	1.078	มาก
12) ครอบครัว	3.92	0.711	มาก
13) กลุ่มเพื่อนและสังคม	3.90	0.704	มาก
14) เศรษฐกิจ	2.27	1.639	น้อย
รวม	4.15	0.414	มาก

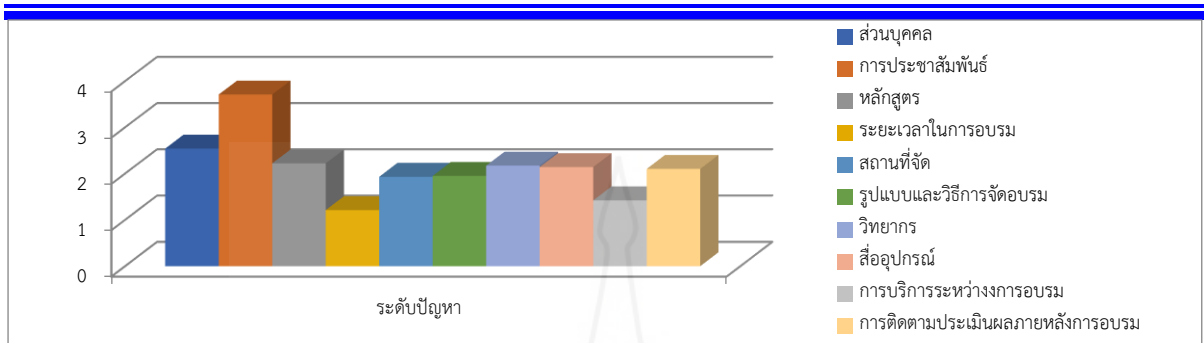
3. ปัญหาและข้อเสนอแนะในการเข้ารับการอบรมด้านส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกร พบว่า

3.1 ปัญหาในการเข้ารับการอบรมด้านส่งเสริมการเกษตร จากความคิดเห็นของเกษตรกรถึงระดับปัญหาในการเข้ารับการอบรมของเกษตรกร พบว่าเกษตรกรมีปัญหามาตรวมอยู่ในระดับน้อย โดยปัญหาสูงสุดที่พบอยู่ในระดับมาก คือ การประชาสัมพันธ์รองลงมาปัญหาในระดับน้อย จำนวน 7 ประเด็น ได้แก่ ปัญหาส่วนบุคคล หลักสูตร สถานที่ในการจัดฝึกอบรม รูปแบบและวิธีจัดอบรม วิทยากร สื่ออุปกรณ์และเครื่องมือประกอบการอบรม และการติดตามประเมินผลภายหลังการอบรม และระดับน้อยที่สุดจำนวน ประเด็น 2 ประเด็น ได้แก่ ระยะเวลาในการฝึกอบรม และการบริการระหว่างการอบรม ดังภาพที่ 2

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 12

The 12th STOU National Research Conference

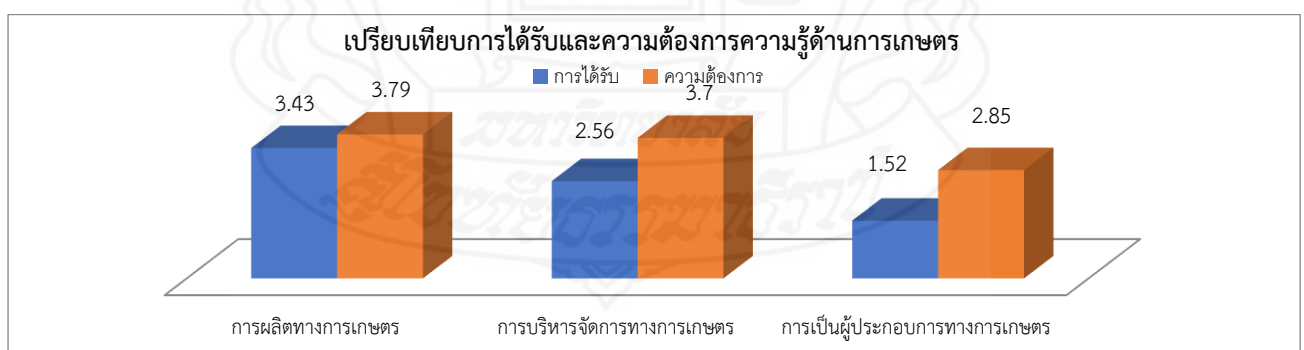

ภาพที่ 2 ปัญหาในการเข้ารับการอบรมด้านส่งเสริมการเกษตร

3.2 ข้อเสนอแนะในการเข้ารับการอบรมด้านส่งเสริมการเกษตร พบว่า เกษตรกรเสนอแนะด้านการประชาสัมพันธ์เป็นหลัก ว่าควรจะมีการประชาสัมพันธ์ให้มีความทั่วถึง โดยมีการประชาสัมพันธ์การจัดอบรมหลายช่องทาง เพื่อการเข้าถึงแหล่งประชาสัมพันธ์ของคนทุกกลุ่ม

4. การได้รับและความต้องการการอบรมด้านส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกร พบว่า

4.1 การได้รับและความต้องการความรู้ด้านส่งเสริมการเกษตร พบว่า เกษตรกรที่เข้ารับการอบรมได้รับความรู้โดยภาพรวมยังอยู่ในระดับน้อย โดยเมื่อพิจารณารายประเด็นความรู้ พบว่า ความรู้ที่ได้รับสูงสุดในระดับมาก คือ ความรู้ด้านการผลิตทางการเกษตร ส่วนความต้องการความรู้ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเมื่อพิจารณารายประเด็นความรู้ พบว่า ความรู้ที่ต้องการสูงสุดในระดับมาก 2 ประเด็น คือ ความรู้ด้านการผลิตทาง และด้านการบริหารจัดการทางการเกษตร และเมื่อเปรียบเทียบความรู้ที่ได้รับกับความต้องการ พบว่า การได้รับความรู้แตกต่างจากความต้องการความรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังภาพที่ 3

แปลผล 1.00-1.80 = น้อยที่สุด 1.81-2.60 = น้อย 2.61-3.40 = ปานกลาง 3.41-4.20 = มาก 4.21-5.00 = มากที่สุด

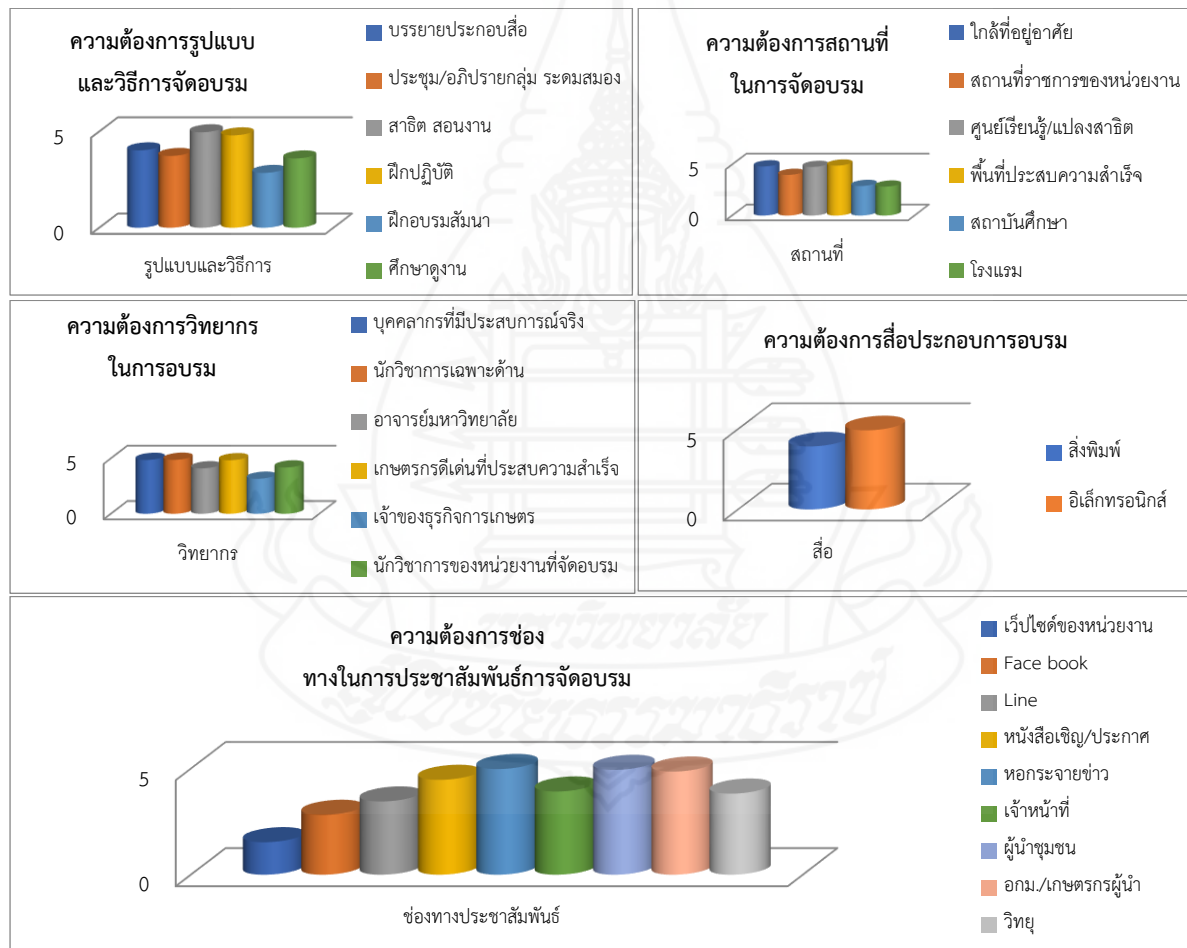
ภาพที่ 3 การเปรียบเทียบการได้รับและความต้องการความรู้ด้านเกษตร

4.2 ความต้องการเกี่ยวกับการอบรมด้านส่งเสริมการเกษตร ศึกษาจำนวน 5 ด้าน พบว่า ด้านรูปแบบและวิธีการจัดอบรมทางการเกษตรที่เกษตรกรต้องการในระดับมากที่สุด ได้แก่ การสาธิตและการสอนงาน และการฝึกปฏิบัติ รองลงมาเป็น

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 12
The 12th STOU National Research Conference

ระดับมาก ได้แก่ การบรรยาย การประชุม/การอภิปรายกลุ่ม ระดมสมองและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการศึกษาดูงานนอกสถานที่ ด้านสถานที่ในการจัดอบรมทางไกล ที่เกษตรกรต้องการในระดับมากที่สุด ได้แก่ พื้นที่ประสบความสำเร็จ พื้นที่ใกล้กับที่อยู่อาศัย ศูนย์เรียนรู้/แปลงสาธิต รองลงมาเป็นระดับมาก คือ สถานที่ราชการของหน่วยงาน ด้านวิทยากรที่ใช้ในการฝึกอบรมทางไกล ที่เกษตรกรต้องการในระดับมากที่สุด ได้แก่ บุคลากรที่มีประสบการณ์จริงในเรื่องที่อบรม นักวิชาการเฉพาะด้านเกี่ยวกับเรื่องที่อบรม และเกษตรกรดีเด่นหรือเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จ รองลงมาเป็นระดับมาก ได้แก่ นักวิชาการของหน่วยงานที่จัดอบรม และอาจารย์มหาวิทยาลัย ด้านอุปกรณ์ประกอบการจัดอบรม ที่เกษตรกรต้องการในระดับมากที่สุด คือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์(วีดีโอ/ppt.) และช่องทางการประชาสัมพันธ์ข่าวสารการจัดอบรมทางไกล ที่เกษตรกรต้องการในระดับมากที่สุด ได้แก่ หอกระจายข่าว ผู้นำชุมชน อคม./เกษตรกรผู้นำ และหนังสือเชิญ/ประกาศ ดังภาพที่ 4

แปลผล 1.00-1.80 = น้อยที่สุด 1.81-2.60 = น้อย 2.61-3.40 = ปานกลาง 3.41-4.20 = มาก 4.21-5.00 = มากที่สุด

ภาพที่ 4 ความต้องการเกี่ยวกับการอบรมด้านส่งเสริมการเกษตร

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 12
The 12th STOU National Research Conference

5. การทดสอบสมมติฐาน

การศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของเกษตรกรที่มีผลต่อการเข้ารับการอบรมด้านส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกรในอำเภอควนขนุน ตัวแปรอิสระทั้งหมด 11 ตัว ได้แก่ อายุ (X_1) จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (X_2) จำนวนแรงงานในครัวเรือน (X_3) ประสบการณ์การทำงานเกษตร (X_4) รายได้ของครัวเรือน (X_5) รายได้จากภาคการเกษตร (X_6) รายจ่ายของครัวเรือน (X_7) รายจ่ายในภาคการเกษตร (X_8) พื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด (X_9) พื้นที่ถือครองทำการเกษตร (X_{10}) ประสบการณ์การเข้ารับการอบรมทางการเกษตร (X_{11}) และตัวแปรตามคือ การเข้ารับการอบรมด้านส่งเสริมการเกษตร (Y) พบว่า มีตัวแปรอิสระ 1 ตัว คือ อายุ มีผลต่อการเข้ารับการอบรมด้านส่งเสริมการเกษตร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งตัวแปรทั้งหมดที่นำมาวิเคราะห์สามารถเขียนเป็นสมการถดถอยพหุ ได้ดังนี้ $Y = a + b_1X_1$

$$\text{หรือ } Y = 5.074 - 0.017X_1$$

จากสมการสามารถอธิบายได้ว่า อายุ สามารถทำนายการเข้ารับการอบรมของเกษตรกรได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสามารถอธิบายการผันแปรของการเข้ารับการอบรมได้ร้อยละ 12.7 ดังรายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณในการพยากรณ์ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้ารับการอบรมด้านส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกร

n = 173

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย (b)	t	Sig.
X_1 อายุ	-.017	-5.311	.000**
X_2 จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	.017	.683	.496
X_3 จำนวนแรงงานในครัวเรือน	-.087	-1.916	.057
X_4 ประสบการณ์การทำงานเกษตร	.006	2.352	.020
X_5 รายได้ของครัวเรือน	5.940E-7	1.502	.135
X_6 รายได้จากภาคการเกษตร	-1.490E-7	-.308	.758
X_7 รายจ่ายของครัวเรือน	5.401E-7	.794	.428
X_8 รายจ่ายในภาคการเกษตร	3.844E-6	1.475	.142
X_9 พื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด	-.011	-1.172	.243
X_{10} พื้นที่ถือครองทำการเกษตร	-.012	-2.218	.028
X_{11} ประสบการณ์การเข้ารับการอบรมทางการเกษตร	.006	2.076	.040
Constant = 5.074 $R^2 = .127$ $R^2_{adj} = .097$ SEE = .27455 F = 8.078 sig of F = .000			

6. แนวทางการส่งเสริมการเข้ารับการอบรมด้านส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกร อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง สามารถสรุปได้ดังนี้

1) ด้านเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร มีการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สร้างองค์ความรู้ด้านการเกษตร ในด้านการผลิตทางการเกษตร การบริหารจัดการทางการเกษตร และการเป็นผู้ประกอบการทางการเกษตร

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 12

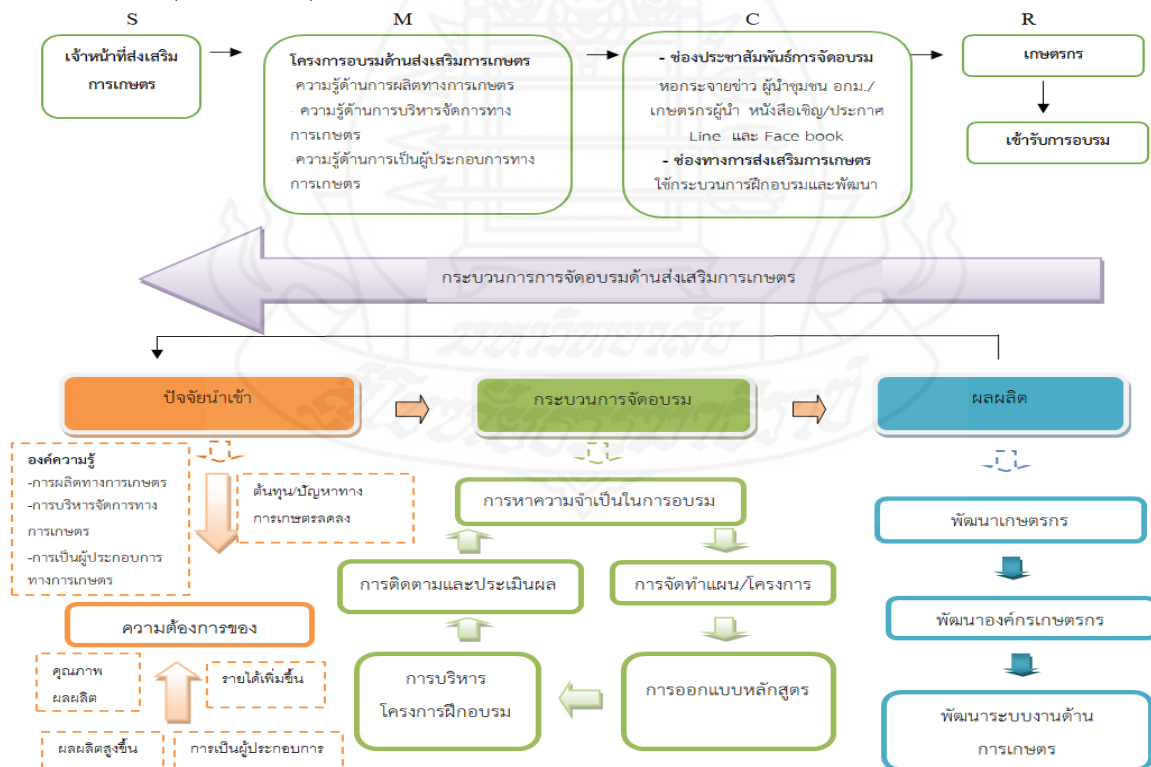
The 12th STOU National Research Conference

2) ด้านข้อมูลข่าวสาร การประชาสัมพันธ์การจัดโครงการอบรม สำนักงานเกษตรอำเภอควรจะมีช่องทางในการประชาสัมพันธ์การจัดอบรมด้านส่งเสริมการเกษตรในหลากหลายช่องทาง ผ่านสื่อที่เกษตรกรสามารถทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงได้ ได้แก่ หอกระจายข่าว ผู้นำชุมชน อคม./เกษตรกรผู้นำ หนังสือเชิญ/ประกาศ โน้ต และเฟสบุ๊ค สร้างตัวอย่างเกษตรกรที่ประสบและชักจูงเกษตรกรคนอื่น ๆ เข้ามารับการอบรมเพื่อพัฒนา ให้มีความสำคัญกับบทบาทของอาสาสมัครเกษตรในการเป็นผู้นำทางการเกษตรและชักจูงการเข้ารับการอบรม

3) ด้านช่องทางการส่งเสริม ใช้กระบวนการฝึกอบรมและพัฒนาเกษตรกรตามโครงการด้านส่งเสริมการเกษตรในการให้ความรู้แก่เกษตรกร ตามความต้องการของเกษตรกร โดยได้จากการจัดเวทีวิเคราะห์พื้นที่และหาความต้องการเกษตรกร เพิ่มความรู้ด้านที่เกษตรกรต้องการเข้าไปในหลักสูตรที่จัดอบรมตามโครงการ เน้นพัฒนาตามความต้องการของเกษตรกรเป็นหลัก

4) ด้านตัวเกษตรกร ใช้แนวทางการสร้างแรงจูงใจ ทศนคติที่ดีในการเข้ารับการอบรมด้านส่งเสริมการเกษตรภายในตัวบุคคลให้เกิดขึ้นกับเกษตรกร เพื่อให้เห็นความสำคัญ และเกิดความต้องการเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาทางการเกษตรของตนเอง เข้าถึงทายาทของเกษตรกรเพื่อพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ จัดหาปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการเข้ารับการอบรมเพื่ออำนวยความสะดวกของเกษตรกรให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

ซึ่งจากการสังเคราะห์แนวทางการส่งเสริมการเข้ารับการอบรมด้านส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกร แสดงให้เห็นว่าสามารถใช้ โมเดล SMCR และกระบวนการจัดอบรม เป็นแนวทางในการส่งเสริมการเข้ารับการอบรมด้านส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกรอำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง ได้ดังภาพที่ 5

ภาพที่ 5 แนวทางการส่งเสริมการเข้ารับการอบรมทางด้านส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกร

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 12 The 12th STOU National Research Conference

อภิปรายผลการวิจัย

1. ลักษณะทั่วไป และการเข้ารับการอบรมด้านส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกร ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรที่เข้ารับการอบรมร้อยละ 53.8 เป็นเพศชาย สอดคล้องกับพิมพ์ชนก สืบสิทธิ์ และคณะ(2560, น.30) ศึกษาแรงจูงใจของผู้เข้ารับการอบรมหลักสูตรพัฒนาฝีมือแรงงานของสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานสุรินทร์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 58.0 แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรที่เข้าอบรมส่วนใหญ่จะเป็นเพศชายซึ่งเป็นแรงงานสำคัญในภาคการเกษตร

เกษตรกรที่เข้ารับการอบรมส่วนใหญ่มีอายุเฉลี่ย 58.92 ปี โดยผลการวิจัยจากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณพบว่าอายุสามารถทำนายการเข้ารับการอบรมของเกษตรกรได้ คือเกษตรกรอายุมากขึ้น การเข้ารับการอบรมน้อยลง

2. ปัจจัยเกี่ยวกับการเข้าอบรมด้านส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกร

ปัจจัยภายใน พบว่า ปัจจัยภายในเกษตรกรให้ความสำคัญสูงสุด ได้แก่ ความสนใจโครงการหรือหลักสูตร ความต้องการพัฒนาความรู้และทักษะ ความจำเป็นในการประกอบอาชีพ ความต้องการความสำเร็จ ความคาดหวังการสนับสนุนปัจจัยการผลิต พื้นความรู้และความสามารถเดิม ความคาดหวังความรู้เพื่อความมั่นคงในชีวิต แสดงให้เห็นว่าปัจจัยภายในส่วนบุคคลของเกษตรกรในภาพรวมเป็นปัจจัยสำคัญต่อการเข้ารับการอบรมของเกษตรกร ซึ่งสอดคล้องกับ นภาพรณ จ้อยชารัตน์ (2558, น.70) ศึกษาการจัดอบรมและแรงจูงใจที่มีความสัมพันธ์ต่อการถ่ายโอนการฝึกอบรม กรณีศึกษาสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย พบว่าระดับแรงจูงใจในการเข้ารับการอบรมของผู้เข้ารับการอบรมในระดับมาก 4 ด้าน คือ ด้านลักษณะงาน ด้านความสำเร็จ ด้านหน้าที่รับผิดชอบ ด้านโอกาสและความก้าวหน้า ซึ่งทั้ง 4 ด้านนี้จัดได้ว่าเป็นปัจจัยภายใน

ปัจจัยภายนอก พบว่า เกษตรกรมีการให้ความสำคัญในระดับมาก และเกษตรกรให้ความสำคัญสูงสุดในระดับมากที่สุด คือ ด้านการจัดอบรม ซึ่งด้านการจัดอบรมที่เกษตรกรให้ความสำคัญสูงสุดได้แก่ โครงการหรือหลักสูตรที่จัดอบรม ช่องทางและสื่อประชาสัมพันธ์การจัดอบรม การบริการระหว่างการอบรม ระยะเวลาในการฝึกอบรม สถานที่ในการจัดฝึกอบรม และการติดตามหลังการอบรม สอดคล้องกับ นิธิรา บุญเที่ยง (2561, น.37) ศึกษาความพร้อมในการฝึกอบรม กระบวนการฝึกอบรม และความพึงพอใจในการฝึกอบรมที่มีผลต่อแรงจูงใจในการนำการฝึกอบรมไปพัฒนาในการทำงานของพนักงานธนาคารพาณิชย์ในโซนถนนรัชดาภิเษก พบว่า ความพร้อมในการฝึกอบรมด้านอุปกรณ์ ด้านสถานที่ และด้านเนื้อหา มีผลต่อแรงจูงใจในการนำการฝึกอบรมไปพัฒนาในการทำงานของพนักงานธนาคารพาณิชย์แห่งหนึ่งในย่านถนนรัชดาภิเษก

3. ปัญหาและข้อเสนอแนะในการเข้ารับการอบรมด้านส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกร

พบว่า ปัญหาในการเข้ารับการอบรมด้านส่งเสริมการเกษตร ภาพรวมอยู่ในระดับน้อยโดยปัญหาที่พบอยู่ในระดับสูงสุด คือ การประชาสัมพันธ์ ซึ่งสอดคล้องกับยุพา แซ่ซื่อ และคณะ(2561,น.8) กล่าวถึงการสื่อสารว่าอุปสรรคของการสื่อสารที่เกิดจากสื่อหรือช่องทางอาจทำให้เกิดปัญหาในการสื่อสารได้ ดังนั้นหากขาดช่องทางในการสื่อสารการประชาสัมพันธ์การจัดอบรม ทำให้ไม่เกิดการตอบสนองและไม่ได้เข้ารับการอบรม

ข้อเสนอแนะในการเข้ารับการอบรมด้านส่งเสริมการเกษตร ที่เกษตรกรเสนอแนะเป็นหลัก คือ ด้านการประชาสัมพันธ์ ว่าควรจะมีการประชาสัมพันธ์ให้มีความทั่วถึง หลายช่องทาง เพื่อการเข้าถึงแหล่งประชาสัมพันธ์ของคนทุกกลุ่มซึ่งข้อเสนอแนะของเกษตรกรที่ต้องการให้มีการดำเนินการปรับปรุงนั้นมีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาในการเข้ารับการอบรมของเกษตรกร

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 12
The 12th STOU National Research Conference

4. การได้รับและความต้องการการอบรมด้านส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกร

4.1 การได้รับและความต้องการความรู้ด้านส่งเสริมการเกษตร พบว่าเกษตรกรได้รับความรู้ด้านส่งเสริมการเกษตรในภาพรวมยังอยู่ในระดับน้อย ซึ่งเป็นผลทำให้เกษตรกรต้องการความรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรยังมีความต้องการความรู้ด้านส่งเสริมการเกษตรอีกหลายด้านเพื่อที่พัฒนาด้านการเกษตรของตนเอง

4.2 ความต้องการเกี่ยวกับการอบรมด้านส่งเสริมการเกษตร พบว่า ด้านรูปแบบและวิธีการจัดอบรมทางการเกษตรที่เกษตรกรต้องการในระดับมากที่สุด ได้แก่ การสาธิตและการสอนงาน และการฝึกปฏิบัติ ด้านสถานที่ในการจัดอบรมทางการเกษตร ที่เกษตรกรต้องการในระดับมากที่สุด ได้แก่ พื้นที่ประสบความสำเร็จ พื้นที่ใกล้กับที่อยู่อาศัย ศูนย์เรียนรู้/แปลงสาธิต ด้านวิทยากรที่ใช้ในการฝึกอบรมทางการเกษตร ที่เกษตรกรต้องการในระดับมากที่สุด ได้แก่ บุคลากรที่มีประสบการณ์จริงในเรื่องที่อบรม นักวิชาการเฉพาะด้านเกี่ยวกับ และเกษตรกรดีเด่นหรือเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จ ด้านอุปกรณ์ประกอบการจัดอบรม ที่เกษตรกรต้องการในระดับมากที่สุด คือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์(วิดีโอ/ppt.) และช่องทางการประชาสัมพันธ์ข่าวสารการจัดอบรมทางการเกษตร ที่เกษตรกรต้องการในระดับมากที่สุด ได้แก่ หอกระจายข่าว ผู้นำชุมชน อคม./เกษตรกรผู้นำ และหนังสือเชิญ แสดงให้เห็นว่าความต้องการเกี่ยวกับการอบรมด้านส่งเสริมการเกษตรมีความต้องการที่หลากหลาย มีความจำเป็นต้องใช้รูปแบบ วิธีการ สถานที่ วิทยากร สื่อ และช่องทางการประชาสัมพันธ์ที่หลากหลายผสมผสานกันตามความเหมาะสมและความต้องการของกลุ่มบุคคลเป้าหมายในการฝึกอบรม เพื่อประสิทธิภาพในการจัดอบรมนั้นๆ

5. การทดสอบสมมติฐานปัจจัยที่มีผลต่อการเข้ารับการอบรมด้านส่งเสริมการเกษตร

1) จากการวิเคราะห์พบว่า อายุมีผลต่อการเข้ารับการอบรมด้านส่งเสริมการเกษตร โดยอายุ สามารถทำนายการเข้ารับการอบรมของเกษตรกรได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01 ซึ่งสามารถอธิบายการผันแปรของการเข้ารับการอบรมได้ร้อยละ 12.7 แสดงให้เห็นว่าเมื่อเกษตรกรอายุมากขึ้นความต้องการในการเข้ารับการอบรมลดลง เนื่องจากขีดจำกัดทางกายภาพและความสมบูรณ์ของร่างกาย ความต้องการ ความสามารถในการเรียนรู้ การรับรู้ เริ่มลดลง สอดคล้องกับ พรทิพย์ อุตมสิน (2556, อ้างใน สนิษุข คุรุเมือง แสนเสริม, 2563 น.12-17) อธิบายปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ เกี่ยวกับผู้รับรู้ว่าบุคคลแต่ละคนมีความสามารถในการรับรู้ไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ ได้แก่ สติปัญญา ประสบการณ์ ขีดจำกัดทางกายภาพและความสมบูรณ์ของร่างกาย อารมณ์ ความต้องการ และความสอดคล้องกับสภาวะภายในของผู้รับรู้นั้น

2) จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบความรู้ที่ได้รับกับความต้องการ พบว่า การได้รับความรู้แตกต่างจากความต้องการความรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 คือ เกษตรกรต้องการความรู้ด้านส่งเสริมการเกษตรมากกว่าที่ได้รับความรู้เกือบทุกประเด็น แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรยังต้องการความรู้เพื่อเพิ่มทักษะและพัฒนาตนเองให้เกิดความสำเร็จในอาชีพ สอดคล้องกับ ทฤษฎีลำดับขั้นตามความต้องการของมาสโลว์ (อ้างถึงในสนิษุข คุรุเมือง แสนเสริม, 2563) ซึ่งกล่าวไว้ว่า ความต้องการความสำเร็จ เป็นความต้องการขั้นสูงสุดที่คนปรารถนาที่จะใช้ความสามารถและศักยภาพของตนเองให้ถึงขีดสุดเพื่อให้เกิดความสำเร็จ

6. แนวทางการส่งเสริมการเข้ารับการอบรมด้านส่งเสริมการเกษตร

แนวทางการส่งเสริมการเข้ารับการอบรมด้านส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกรอำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง ตามประเด็น ด้านเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ด้านข้อมูลข่าวสาร ด้านช่องทางการเรียนรู้ และด้านตัวเกษตรกร ใช้แนวทางการสร้างจากการสังเคราะห์แนวทางการส่งเสริมการเข้ารับการอบรมด้านส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกร สอดคล้องกับแบบจำลองการสื่อสาร (SMCR) ของเบอร์โล ที่ประกอบด้วย ผู้ส่งสาร สาร ช่องทาง และผู้รับสาร

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 12
The 12th STOU National Research Conference

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยภายในและภายนอกเป็นปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจเข้ารับการอบรม ควรนำปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้ารับการอบรมไปเป็นแนวทางในการส่งเสริมสนับสนุน และสร้างแรงจูงใจให้เกษตรกรเข้ารับการอบรมมากขึ้น และสร้างแรงจูงใจนี้ให้กับเกษตรกรคนอื่นๆด้วยเพื่อให้เกิดการพัฒนาทางการเกษตรไปในแนวทางที่ดีขึ้น โดยการเน้น สร้างแรงจูงใจจากภายใน และภายนอก

1.2 จากผลการวิจัย พบว่าเกษตรกรยังได้รับความรู้ด้านส่งเสริมการเกษตรอยู่ในระดับน้อย 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการทางการเกษตรและด้านการเป็นผู้ประกอบการทางการเกษตร และเกษตรกรต้องการความรู้ทางด้านส่งเสริมการเกษตรในระดับมาก 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการผลิตทางการเกษตร และด้านการบริหารจัดการทางการเกษตร ดังนั้นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุนด้านความรู้ด้านการเกษตรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถนำผลการวิจัยไปต่อยอดในการพัฒนาความรู้ด้านการเกษตรตามที่เกษตรกรต้องการได้

1.3 จากการวิจัย เป็นการศึกษาศาเกษตรกรในอำเภอควนขนุนที่เคยเข้ารับการอบรมตามโครงการส่งเสริมการเกษตรของกรมส่งเสริมการเกษตร จากสำนักงานเกษตรอำเภอควนขนุน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ใช้ในการศึกษา ดังนั้นการนำผลการวิจัยไปใช้สามารถนำไปประยุกต์ใช้โดยการปรับให้เข้าความต้องการของเกษตรกรแต่ละพื้นที่

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบสองกลุ่มระหว่างเกษตรกรที่เข้ารับการอบรม กับเกษตรกรทั่วไปที่ไม่เคยเข้ารับการอบรม ซึ่งจะให้เห็นมุมมองด้านความคิดความต้องการของทั้งสองกลุ่มตัวอย่าง เพื่อการจัดทำแนวทางในการส่งเสริมการเข้ารับการอบรมให้เหมาะสมกับเกษตรกรต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการเกษตร. (2560). *คู่มือและวิธีการปฏิบัติงานระบบส่งเสริมการเกษตร*. สืบค้นจาก <https://www.doae.go.th>
- จินดา ขลิบทอง และณัฐรา พลเสน. (2564). นักส่งเสริมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร. ใน *ประมวลชุดวิชา หลักการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร*. นนทบุรี. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ธันต์กรณ์ เจริญกิตติธนา. (2559). แรงจูงใจในการเข้าร่วมอบรมที่จัดโดยงานบริการวิชาการ วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล. วารสาร Mahidol R2R e-Journal, 3(2), 163-174.
- นภาพรรณ จ้อยชารัตน์. (2558). การจัดอบรมและแรงจูงใจที่มีความสัมพันธ์ต่อการถ่ายโอนการฝึกอบรม กรณีศึกษาสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. (รายงานค้นคว้าอิสระ ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- นริศรา บุญเที่ยง. (2561). ความพร้อมในการฝึกอบรม กระบวนการฝึกอบรม และความพึงพอใจในการฝึกอบรมที่มีผลต่อแรงจูงใจในการนำการฝึกอบรมไปพัฒนาในการทำงานของพนักงานธนาคารพาณิชย์ในโซนถนนรัชดาภิเษก. (รายงานค้นคว้าอิสระหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
- ปริญญช ดิพยมกุล. (2556). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าฝึกอบรมพัฒนาฝีมือแรงงาน. (รายงานค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 12
The 12th STOU National Research Conference

-
- พิมพ์ชนก สืบสิทธิ์ และคณะ. (2560). ศึกษาแรงจูงใจของผู้เข้ารับการอบรมหลักสูตรพัฒนาฝีมือแรงงานของสำนักงานพัฒนา
ฝีมือแรงงานสุรินทร์.(รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญามหาบัณฑิต).มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- ภาณุ ธนธำรงกุล และราไพพรรณ อภิชาติพงศ์ชัย. (2556). ความรู้ ทักษะและการปฏิบัติของเกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรม
จากศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านจังหวัดนครสวรรค์. วารสารเกษตร.29(14). 82
- ยุพา แซ่ซื่อ และคณะ. (2561). ความรู้เกี่ยวกับการสื่อสารและการประสานความร่วมมือ. ในแนวทางการศึกษา ชุมชนวิชาการสื่อสาร
เพื่อการประสานความร่วมมือในงานส่งเสริมการเกษตร.กรมส่งเสริมการเกษตรและมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สินีนุช คุรุเมือง แสนเสริม. (2563). จิตวิทยาและมนุษยสัมพันธ์ในการส่งเสริมและพัฒนากการเกษตร. ในประมวลสาระ ชุม
วิชาการส่งเสริมการเกษตรเพื่อการพัฒนา. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- สำนักงานเกษตรอำเภอควนขนุน.(2564). แผนพัฒนาการเกษตรประจำอำเภอควนขนุน. สำนักงานเกษตรอำเภอควนขนุน
จังหวัดพัทลุง
- อัฉนริยะ พิชวงค์. (2559). ปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพด้านเกษตรกรรมหลักสูตรระยะสั้นของเกษตรกร
อำเภอคลองสะแก จังหวัดเชียงใหม่. (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเจ้า.